

ZWINSTREEK ZONDER GRENZEN PRESENTEERT DE

MOLENTOUR 2019

Welkom bij de Molentour in de Zwinstreek!

“Zo draait de molen, de molen, de molen, ... zo draait de molen, de mo-o-len!”

Wie kent dat liedje niet?! In vroegere tijden stond de Zwinstreek vol met molens. Minstens 8 keer zoveel als nu en ze maakten een groot onderdeel uit van het dagelijks leven.

Met deze prachtige Molentour willen wij graag de molens onder de aandacht brengen die onze streek typeren. Deze molens kunt u zelfs op bepaalde dagen nog zien draaien. U kunt ze dan bezoeken en bij een aantal kunt u meel kopen of genieten van een hapje en drankje uit het Zwin.

Of u nu de Molentour met de auto doet of met de fiets of misschien met de motor, er valt veel te ontdekken! En zeg eens eerlijk... die grens tussen Nederland en België, is u die echt opgevallen?

We wensen u een mooie ‘grensoverschrijdende’ Molentour toe !

Nathalie de Visser
Erfgoedcoördinator
Project Zwinstreek Zonder Grenzen

Praktische info

De Molentour is een fiets- en autoroute langs molens die de Zwinstreek kenmerken. U kunt de tour op elke gewenste plek beginnen en eindigen. De kaarten kunt u vinden in het midden van deze brochure en op de achterflap.

Bij elke molen staan contactadressen en openingstijden vermeld. De molens worden met een cijfer weergegeven op de Molen Routekaart. Achteraan in de brochure vindt u een verklarende woordenlijst.

Veiligheid

Pas op voor de draaiende wieken en het bewegend radarwerk. Houd kinderen goed in het oog en raak niets aan. In alle molens is het verboden te roken.

Zwinstreek zonder grenzen

De molenroute is een grensoverschrijdend project met steun van Euregio Scheldemond, het samenwerkingsverband van de provincies Zeeland (NL), Oost- en West-Vlaanderen (B).

Meer info

Meer informatie over molens in de Zwinstreek is te vinden op www.zwinstreek.eu, molendatabase.nl, molendatabase.be en molenechos.org.

1 IJzendijke – De Witte Juffer

1841/1983

Adres	Biestraat 18 in IJzendijke
Molenaar	A.M. Koops
Telefoon	+31 117 302065
Open	Zaterdag 13 – 17 uur
Foto Bron	Molendatabase.nl

De Witte Juffer is een stellingmolen (bovenkruier) die dient als korenmolen in IJzendijke in de Nederlandse provincie Zeeland. De molen had lange tijd geen naam, maar in 2009 heeft de huidige eigenaar hem De Witte Juffer genoemd.

De molen werd oorspronkelijk in 1841 als grondzeiler gebouwd en later tot stellingmolen verhoogd. In 1931 werd de molen onttakeld, waarna in 1965 de molen weer in oude glorie werd hersteld. Later volgden nog enkele restauraties om de maalvaardigheid van de molen te verbeteren. Uniek aan deze molen is de Vlaamse constructie van de kap.

De roeden van de molen zijn bijna 24 meter lang en voorzien van Oudhollands hekwerk (op Vlaamse wijze opgehekt) met zeilen. De molen is ingericht met één koppel maalstenen. De molen is eigendom van de gemeente Sluis en wordt regelmatig in werking gezet door een vrijwillige molenaar.

Bronnen:
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis
Foto Bron: Molendatabase.nl

2 Schoondijke – De Hulsters Molen

1884/1994

Adres	Lange Heerenstraat 71 te Schoondijke
Molenaar	K. Malcorps
Telefoon	+31 0117-392121
Open	Zaterdag 10 – 17 uur Meelverkoop

De Hulsters Molen is een beltmolen met de functie van korenmolen in Schoondijke (gemeente Sluis). De ronde stenen molen werd in 1884 gebouwd door de Belgische molenmaker P. Willems en werd al in 1900 herbouwd omdat hij was uitgebrand. De naam komt van de familie De Hulster die deze in 1896 in haar bezit had. Opmerkelijk was de hoge Belgische kap die in de Tweede Wereldoorlog verloren ging. Als één van de weinige molens in Zeeuws-Vlaanderen kon deze bergmolen nog malen in 1944, weliswaar toen zonder kap. In 1948 werd de molen hersteld en kreeg hij een Nederlandse kap. Vanaf 1956 werd er beroepsmatig gemalen op windkracht, maar vanaf 1970 stond de molen stil en verkeerde hij in slechte staat. In 1994 werd de molen gerestaureerd. De wieken draaien op zaterdagen en je kan er meel kopen.

Bronnen:
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis
Ballegeer 2005

Foto bron: Molendatabase.nl

1850/1980

Adres	Molenweg 5 te Nieuwvliet
Molenaar	J.R. Fremouw
Telefoon	+31 613462073
Open	Woensdag en Zaterdag 13– 17 uur

De molen van Nieuwvliet is een ronde stenen grondzeiler met korenmolens als functie. De molen werd in 1850 gebouwd voor Charel Cappon ter vervanging van een oudere molen. Hij staat op een berg van twee meter hoog en is tot 1954 in gebruik geweest. In de jaren '70 van de 20ste eeuw deed de molen dienst als vakantieverblijf en was de sloop

nabij. In 1979/1980 werd hij gerestaureerd door molenmakerij Sint Victor. In 1980 werd de molen weer officieel in gebruik genomen. Momenteel is de molen aan een nieuwe herstelfase toe omdat de roeden vervangen dienen te worden. De molen heeft, voor zover bekend, nooit een naam gehad.

Bronnen:
Foto Bron: VVV Zeeland
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis
Ballegeer 2005

4 Cadzand-dorp – Nooit Gedacht

1898/1947/1976

Adres	Zuidzandseweg 3 in Cadzand-dorp
Molenaar	Sjaak Herman
Telefoon	+31 117461744
Open	Zondag 14 - 18 uur Meelverkoop ter plaatse

De molen kreeg in 1947 de huidige naam Nooit Gedacht. Zeer opvallend zijn de zware stenen trappen van de maalzolder naar de belt. Deze ronde stenen korenmolen is van het type Beltmolen. Op deze plaats stond in 1662 al een staakmolen. In 1879 brandde de staakmolen af en werd een nieuwe gebouwd. Tijdens de bouw vreesde de molenaar dat de vlucht te groot zou worden en besloot hij niet hoger te bouwen. De kap was echter al klaar, dus moest het metselwerk worden aangepast waardoor een knik ter hoogte van de luizolder zichtbaar is.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de molen, die flink was beschadigd door beschietingen, hersteld. In 1974 brandde de molen uit, maar dankzij inzamelingsacties was deze twee jaar later weer maalvaardig.

Bronnen:
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis
Ballegeer 2005
Foto Bron: Molendatabase.nl

5 Retranchement – Molen

1643/1948/1955/1983/2003

Adres	Molenstraat 1 te Retranchement
Molenaar	A.J. de Voogdt
Telefoon	+31 117 457000
Open	Op afspraak

Het Molencentrum naast de molen is gesloten tot eind 2019 wegens herinrichting door de gemeente Sluis

De molen is een oude open standaardmolen of staakmolen uit 1643 die zijn naam gaf aan de Molenstraat. Het is een koren- en pelmolen. Het is de enige molen in Nederland met een originele houten hoepelvang. In 1717 was de molen omgewaaid bij een zware storm. Het jaartal 1818 op de molen doet vermoeden dat dit een belangrijke hersteldatum is. Echter, in de archieven is hierover niks terug te vinden. In de Tweede Wereldoorlog is de molen zwaar beschadigd en in 1948 hersteld. Dit ging echter niet heel nauwgezet. In 1982-83 werd de molen opgeknapt en werden de onnauwkeurigheden uit de naoorlogse restauratie weer ongedaan gemaakt. In 2003 vond een ingrijpende restauratie plaats waarbij de pelstenen ook werden hersteld. Momenteel kan deze niet meer draaien en is restauratie nodig.

Bronnen:
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis
Foto Bron: Molendatabase.nl

6 Knokke-Heist – Kalfmolen

voor 1681/1705/1746/1770/1925/1980/1990

Adres	Graafjansdijk 270-284 in Knokke-Heist
Molenaars	I. Maertens, S. Vancauwenberghe en M. Vinck
Open	Wanneer de molen draait en op afspraak via +32 50 510066

De huidige Staakmolen met open voet met de functie van korenmolen ligt in de Belgische gemeente Knokke-Heist op de Graaf Jansdijk. De molen is gebouwd vóór 1681, want uit dat jaar stamt de eerste schriftelijke vermelding. De Kalfmolen is een houten korenwindmolen die in het begin van de 15e eeuw op de toenmalige zeedijk werd gebouwd. De naam Caelfmolen, Calfmolen en Kalfmeulen is door de eeuwen heen niet veel veranderd. In de loop der eeuwen zijn meerdere ingrijpende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Op het vangwiel staat bijvoorbeeld het jaartal 1746. De jaartallen 1705, 1733 en 1770 zijn door diverse molenaars in een der balken gekerfd.

In 1925 werd de molen hersteld, maar in 1927 alweer stilgelegd. In 1928 werd de molen aangekocht door Les Amis de la

Commission Royale des Monuments et des Sites, die de molen voor sloop wilde behoeden. In 1939 werd de Kalfmolen, als eerste molen in België, uitgeroepen tot beschermd monument.

Niettemin raakte de molen geleidelijk aan in verval. In 1974 werd ze gekocht door de gemeente Knokke. In 1980 werd daarop een restauratie uitgevoerd, maar de molen was daarmee nog niet maalvaardig, waarop het wienekruis tijdelijk werd verwijderd. In 2008 werd het herstel aanbesteed. In 2013-14 werd onderhoud uitgevoerd.

Bronnen:
Molenechos.org
Wikipedia
Ballegeer 2005
Foto Bron: Wikipedia

7 Ramskapelle -

Callantmolen/De Kruier

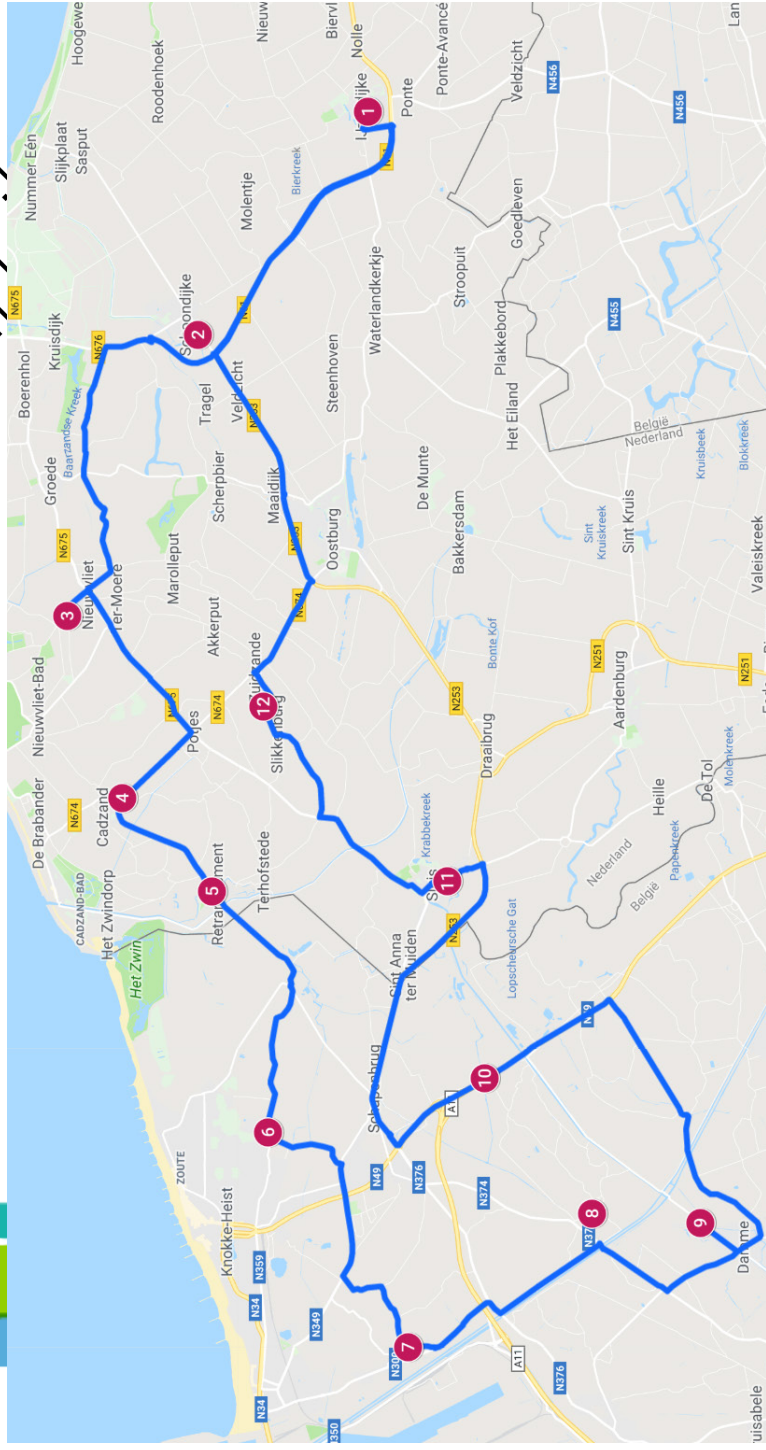
1416/1630/1897/2005

Adres	Ramskapellestraat 66 In Knokke-Heist
Molenaar	W, Callant
Telefoon	+32 50515313 of + 32 473 811682
Open	Op zaterdag en zondag Op afspraak

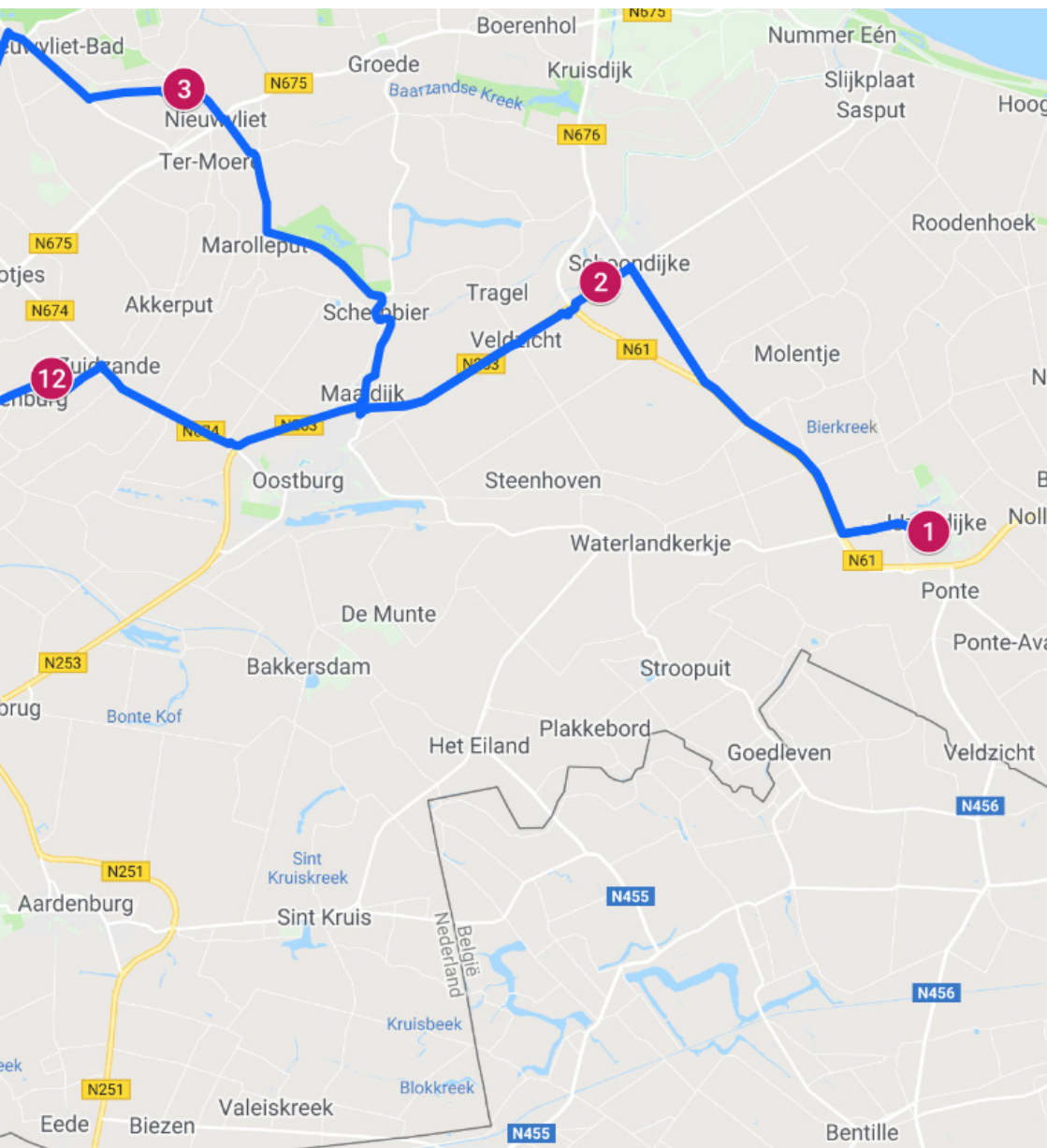

De Callantmolen is een korenmolen in Ramskapelle (Knokke-Heist). Het is een grondzeiler, die in 1897 is gebouwd ter vervanging van een eerdere molen. Reeds in 1416 stond hier een howuten molen, die evenals zijn opvolgers sneuvelde door storm of oorlogsgeweld. In 1936 werd de molen onttakeld en werd gemalen met behulp van een gasmotor. In 1960 werd het maalbedrijf stilgelegd. De huidige eigenaar van de molen is tevens uitbater van een restaurant in de voormalige molenaarswoning. De hoeve werd omgebouwd tot restaurant De Kruier. Op 7 augustus 2005 werd de molen opnieuw ingehuldigd nadat een stel nieuwe wieken werden aangebracht door molenbouwer Thomaes, in opdracht van moleneigenaar Wilfried Callant.

Bronnen:
Molenechos.org
Wikipedia
Ballegeer 2005
Foto Bron: fietsknooppunten.blogspot.com

DE FIETSRROUTE

8 Oostkerke – Dorpsmolen

1874/1962/1970-73/1992/2004

Adres Eienbroekstraat 3 in
Oostkerke
Molenaar F. De Craeke
Telefoon +32 50316656
Open Eerste zondag van de
maand 14 – 18 uur
Verder ook op molendagen
en op afspraak

De dorpsmolen in het Belgische Oostkerke staat aan de rand van het dorp, dateert uit de 14e eeuw en was eigendom van de heren van Oostkerke. De molen heette in 1481 "Myns heeren van Sint Joris Muelne". Het gaat om een stenen grondzeiler die diende als korenmolen. In 1846 heette de molen "Carline Molen", naar de molenaarsvrouw. In 1924 werd het zoontje van de toenmalige eigenaar Juliaan Thooft-Longeville gegrepen door de draaiende wieken. De molen zou lange tijd niet meer draaien. Een gedenksteen +RT (René Thooft) herinnert nog aan deze gebeurtenis. De molen raakte in verval tot in 1960 een molencomité werd opgericht dat de meest noodzakelijke herstellingswerken uitvoerde. In 1964 werd het een beschermd monument. In 1992 werd de molen weer maalvaardig en in 2004 werden ook de bijgebouwen gerenoveerd. Let op de vriesgans die boven op de kap staat!

Bronnen:
Molenechos.org
Wikipedia
Ballegeer 2005
Foto Bron: RouteYou

9 Damme – Schellemolen

1267 (getijdemolen)/1438/1867/1975

Adres	Damme Vaart-West in Damme
Molenaar	J. Denys
Open	1 april tot 30 september Elke zaterdag en zondag 9.30 – 12.30 uur en 13 – 18 uur

De Schellemolen is misschien wel de bekendste molen van Vlaanderen. De huidige versie is een stenen bergmolen ingericht als koren- en oliemolen. Voorheen was het een houten staakmolen. Rond 1800 woonde er ene Laurentius Braet. Zijn zoon Nobert zag de stenen molen in 1867 in de plaats komen. Het is sindsdien een stenen bergmolen. Reeds in de middeleeuwen stond op dezelfde plaats aan de hoek van

de Reie met de vestinggracht een banmolen die 'eigen volk eerst' heette. Het leenrecht hoorde toe aan de graven van Vlaanderen. Margareta van Konstantinopel en haar zoon Gwijde van Dampierre verkochten in 1267 dit recht aan de stad, maar bleven niettemin de helft van de opbrengst opeisen. Toen men de molen in 1867 in steen herbouwde, werd er in de onderbouw een olieslagmolen geïnstalleerd waarvan de stenen nu nog te zien zijn. In 1975 werd de molen eigendom van de provincie West-Vlaanderen en gerestaureerd. De Schellemolen is al sinds 1946 een beschermd monument.

Bronnen:
Molenechos.org
Wikipedia
Damme-online.com
Ballegeer 2005

10

Hoeke – Hoekemolen

1481/1840/2012

Adres	Natiënlaan 21, Hoeke
Molenaar	F. Devoldere
Telefoon	+32 478 37 24 80
Herita	+32 32263185
Open	Eerste en derde zondag van de maand 10 - 12 uur Meelverkoop ter plaatse

De huidige molen aan de Natiënlaan staat op een kleine kunstmatige heuvel. Het is een stenen grondzeiler en korenmolen die gebouwd werd in 1840 en buiten gebruik gesteld in 1936. Hij vervangt een houten staakmolen die tijdens de storm van 27 september 1839 omwaalde. Toch was er al sprake van een molen in de laatmiddeleeuwse Zwinhavenstad Hoeke in 1324. Deze zou tijdens een overstroming zijn vernield, waarna een nieuwe werd gebouwd op de plaats waar de huidige stenen grondzeiler nu staat. Hij heeft twee koppels molenstenen. Op één van de klauwijzers staat: "Nouviaire Fondeur en fer Bruges op de andere "P.D.L. en "1772". In de Spaanse tijd stond hier al een molen. De molenaar werd driemaal na elkaar gebrandschat. Toen besloot hij maar zelf soldenier te worden. Ook in 1702 is

de molenaar insolvent door de plundering vanwege de "Hollanders".

Toen de molen in 1981 een beschermd monument werd, was hij eigendom van de Belgische overheid. Een eerste restauratie werd in 1969-71 uitgevoerd; een tweede in 1984. Sinds die tweede restauratie kan de molen weer malen.

Let ook even op de windvaan van de molen: het is een meermin. Dit verwijst naar de legende van de zeemeermin Cassandra die door Damse vissers uit zee werd opgevist. Je vindt haar terug op verschillende molens in de Zwinstreek, zoals in Terhofstede (tussen Sluis en het Retranchement). In 2012 werd de molen door Herita vzw ingehuldigd nadat deze grondig werd hersteld.

Bronnen:
Molenechos.org
Wikipedia
Damme-online
Ballegeer 2005
Westtoer

11

Sluis – De Brak

1739/1950/1982/2011

Adres Nieuwstraat 26 in Sluis
Molenaar C. Langenberg
Open Dagelijks van 10 -17 uur
In de molen is een giftshop en brasserie
gehuisvest waar je een lekkere
molenaarspannenkoek kunt eten!
Meelverkoop in giftshop

De naam Brak verwijst naar een snellopend hondenras. Op de gevelsteen is dit hondje ook afgebeeld. De molen is een Stellingmolen (bovenkruier) en korenwindmolen uit 1739. Het was destijds de eerste stenen molen in het grondgebied van Zeeuws-Vlaanderen en is nu de laatste overgebleven molen van de zeven molens die Sluis rijk was. In 1939 werd de molen grondig gerestaureerd. Maar het mocht niet lang duren. In 1941 werd de molen zwaar beschadigd en in 1944 brandde hij uit. In 1950 was de molen weer volledig hersteld. In 1982 onderging de stelling een grondige restauratie. Boven de ingang van de molen met zijn uitgesproken Vlaams karakter zit een opvallende polychrome steen met de afbeelding van een brak en de volgende tekst in de band erboven: "Desen eersten steenen molen Genaamt de brak heeft laaten Bouwen Hr Johs van Weenegem

en vrouw Chatarina van Uffele"
en in de band eronder : "Den eersten steen
gelegt door Jacob van Weenegem den 3
July en den eersten spijker geslagen door
Clement Pieter van Affelen. July 22".

Bronnen:
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis

1874/1981

Adres Sluissedijk 7 te Zuidzande
Molenaar J. L. van Immerzeel +31
 621563261
Open Wanneer deze draait en
 op afspraak

keerden echter niet terug. In 1996 werd groot onderhoud uitgevoerd. De molen was één van de laatste korenmolens die nog dagelijks in bedrijf was tot 2003. Toen overleed Piet de Hulster, de molenaar en opleider van vrijwillige molenaars. Pas vanaf 2017 wordt er opnieuw regelmatig gedraaid. In juli 2019 is men begonnen met grote restauratiewerkzaamheden.

De ronde stenen beltmolen in Zuidzande staat net buiten het dorp. Deze werd in 1874 gebouwd door molenmaker J. De Groote uit Nieuwliet. Het is een koren- en pelmolen. Het is één van de drie molens in Nederland met een houten hoepelvang. In 1949 kreeg de binnenroede fokwieken met remkleppen, een voor die tijd nieuw systeem in Nederland. In 1968 werd stormschade geleden en in 1980 werd het herstel opgepakt. De fokken

Bronnen:
Molendatabase.nl
Wikipedia
Gemeente Sluis
Foto Bron: VVV Zeeland

MOLENWOORDENSCHAT VOOR ONDERWEG

•baliemolen: ook wel zwichtmolen genoemd. Zie stellingmolen.

•banmolen: je gelooft het niet, maar de heren (graven en barons) pretendeerden dat de wind en het water hun eigendom was en dus moest men daar belasting (rechten) op betalen. Deze molens werden banmolens genoemd. Kloosters en abdijen waren daarvan vrijgesteld. De Franse Revolutie schafte deze rechten af. Willem 1 voerde in 1831 opnieuw het maalgeld in.

•bergmolen: molen op een lichte verhevenheid.

•grondzeiler: stenen molen waarvan men vanop de begane grond de zeilen kan aanspannen.

•ketser: in de middeleeuwen en onder het ancien régime mochten de molenaars niet zelf het graan ophalen of het meel afleveren. Dat deed de ketser met zijn ketserskar. Deze werd meestal getrokken door een ezel omdat een paard door de zwaaiende wieken schichtig kon worden.

•ligger: de onderste vastliggende molensteen.

•loper: de bovenste ronddraaiende steen.

•molenaar: niet alleen de eigenaar of de uitbater van een molen, maar om zijn wit bestoven rug ook een meikever.

•molenas: as die de roeden (=wieken) draagt bij een molen.

•molencomité: in de zomer van 1938 werd een provinciaal molencomité opgericht. Baron Pecsteen en Jozef Schramme werden belast met het nazien van de molens in het arrondissement Brugge. Begin 1940 werd aan het gemeentebestuur van Oostkerke voorgesteld de molens te laten beschermen. Het voorstel werd in de wind geslagen.

•molenijzer: ijzer dat in de bovenste molensteen ligt en daar aan de spil bevestigd is om de steen in het rond te doen draaien. Ook rijen genoemd. Ook een heraldisch symbool.

•molenkot: hok of gebouw waarop een staakmolen staat.

•molenaarspatroon: hoewel er boven de molenpoort meestal een Mariabeeldje stond, was Sint Viktor de patroon van de molenaars. Daarnaast bleef er vaak toch iets heidens hangen. Boven heel wat molens zat een zeemeermin als windwijzer. Je kon dus wel twee heren dienen.

•molensteen: maalsteen. Soms heeft een molen twee paar maalstenen : één voor bakmeel en één voor veevoer. Daarbij komt nog soms een pletrol voor haver, gerst en bonen. Of pletbalken voor het slaan van olie.

•Molenstraat: de meest voorkomende straat in Vlaanderen. Ook Molenwijk en Molenhoek.

•molenwiek: molenroede met daaraan bevestigd het hek, waarop de zeilen waren gespannen. De stand van de wieken had een betekenis: rouw, trouw, feest, geboorte of ook “geen werk” of “men is de stenen aan het scherpen.” De Fransen en de Duitsers zagen er een vorm van spionage in. Vaak met reden. De Sint Sebastiaansgilden zetten er ook wel hun gaaien op.

•multer: is de hoeveelheid meel die de molenaar neemt in plaats van geld, het loon voor zijn arbeid. Meestal 1124ste.

•olieslagmolen: hier worden op en neer slaande balken in beweging gezet om koolzaad te pletten en te persen. Men had die olie ook nodig voor verlichting.

•rosmolen: molen waarvan de stenen in beweging gebracht worden door een paard. In West-Vlaanderen ook een meneze of perdemolen genoemd. Op 15 juni 1757 verschijnt een advertentie dat de geenen die eenige peerdemeulens wensden te erigeren danof de permissie kunnen bekoomen sonder eenige kosten... Dit is de inzet naar de volledige vrijheid.

•staakmolen: windmolen op een voetstuk, op een stander van balk-of metselwerk, gewoonlijk op een dijk of een heuveltje. Om hem “in de wind” te zetten wordt de hele molenrump gedraaid. Synoniem: Standaard- of standerdmolen. Bv. De Kalfmolen te Knokke.

•standaardmolen: zie staakmolen.

•stellingmolen: molen met een stelling, d.i. houten constructie om de molenrump, waarop men kan lopen. Ook baliemolen.

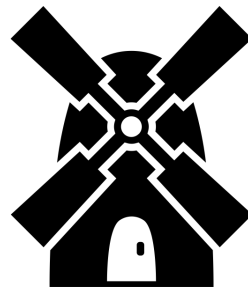
•teerlingen: de vier kubusvormige blokken waarop de staakmolen staat.

•vang: plank met houten remblokken op de as van de molen. Bij hevige wind kan de molen door de vang lopen en brand veroorzaken. Zoals de molen bij Platheule.

•vliegende molen: Na 1944 kende men gedurende een korte periode de rage van de vliegende molens. Een kleine mechanische molen die op een vrachtwagen reed van hoeve naar hoeve.

•watermolen: molen die in beweging wordt gebracht door het water van een beek. In onze streek kwam de eerste er in 1127. Hij wordt vermeld in het relaas over de moord op Karel de Goede.

•windmolen: molen in beweging gebracht door de wind. De eerste in onze streken wordt vermeld in 1183. Ze waren alle zuidoost georiënteerd. Eind 14de eeuw werden de windmolens kruikbaar. De eerste waren de Coutermolen en Bekemaremolen.

Bron: Molenwoordenschat: Ballegeer 2005

Het project Zwinstreek zonder grenzen

RAAKVLAK, de intergemeentelijke dienst voor onroerend erfgoed in Brugge en Ommeland, werkt samen met Stad Brugge, Erfgoed Zeeland en de Provincie West-Vlaanderen aan het project Zwinstreek zonder grenzen. Nathalie De Visser en Caroline Ryssaert zijn de projectcoördinatoren van dit 1-jarig project. Verschillende acties zoals de molenroute zetten het erfgoed in de grensoverschrijdende Zwinstreek beter op de kaart en bevorderen de samenwerking tussen de erfgoedpartners. Het project wordt gefinancierd door de Euregio Scheldemond, een samenwerkingsverband van de provincies Zeeland (NL), Oost- en West-Vlaanderen.

De Zwinstreek is een unieke regio op de grens van Vlaanderen en Nederland, die een schat aan erfgoed bevat in al zijn facetten: cultuurhistorische landschappen, pittoreske polderdorpen, streekproducten en nog zoveel meer. In de regio werken de sectoren erfgoed, landschap, natuur en toerisme al geruime tijd samen, maar toch blijven nog vele erfgoedaspecten verborgen. Activiteiten stoppen vaak aan de landsgrens.

Het project ZWINSTREEK ZONDER GRENZEN wil hier verandering in brengen door de erfgoedkennis aan beide zijden van de grens te bundelen en iedereen aan te moedigen om te genieten van al het mooie dat de Zwinstreek te bieden heeft.

Redactie en coördinatie:

Nathalie De Visser erfgoedcoördinator
Zwinstreek zonder grenzen, Mariebelle
Deceuninck (Raakvlak) en Caroline
Landsheere (Raakvlak).

Foto kaart:

Schellemlen, Damme copyright Westtoer

Verantwoordelijke uitgever:

Jari Mikkelsen, coördinator Raakvlak,
Komvest 45, 8000 Brugge
www.raakvlak.be

DE FIETSRROUTE

